

**ВАКЦИНАЦІЯ ВІД ВІРУСІВ
ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ (ВПЛ):
КОМУ І КОЛИ РОБИТИ?**

Чи знаєте ви, що 97% випадків раку шийки матки можна запобігти вакцинацією? Ні, вакцини від раку ще не винайшли. Натомість у нас є вакцини проти вірусів, які можуть призвести до його розвитку, – вірусів папіломи людини (ВПЛ).

Це група вірусів, які передаються статевим шляхом і можуть спричиняти папіломи на шкірі, геніталіях чи слизовій горла, а також викликати рак.

Чим вони небезпечні?

Існує близько 200 серотипів вірусу папіломи людини. Переважна частина з них не завдають значної шкоди здоров'ю, проте є й такі, що призводять до раку.

Так, ВПЛ є причиною майже всіх випадків раку шийки матки. Крім того, зараження ними може призвести до раку вульви, пеніса, ануса і прямої кишки, горла, а також до виникнення анальних та генітальних кондилом («бородавок»).

Впродовж життя ВПЛ інфікується щонайменше троє з чотирьох людей. Інфекція не означає неодмінний розвиток раку, адже у більшості випадків вірус зникає з організму, без проявів. Але не завжди. Є низка так званих високоонкогенних серотипів ВПЛ, інфікування якими збільшує ризик розвитку раку.

Як можна захиститися від них?

Заразитися ВПЛ можна під час сексу, зокрема й орального. На жаль, презервативи не дають 100% захисту від цього вірусу, адже він передається не через еякулят чи вагінальні рідини, а через контакт геніталій і промежини.

Від кількох онкогенних типів вірусу папіломи людини є вакцина. Вона ефективно запобігає хворобам, які викликають ВПЛ.

Кому і коли потрібно щепитися від хвороб, які пов'язані з ВПЛ?

Щепитися варто всім дівчатам з 9 років. За можливості, хлопчикам теж краще отримати цю вакцину, адже ВПЛ може стати причиною раку ануса, пенісу і гортані в чоловіків.

Найкраще пройти повний курс щеплень до початку статевого життя, але можна щепитися і пізніше.

Скільки доз вакцини потрібно?

Схема залежить від конкретної вакцини. Дівчаткам та хлопчикам 9-14 років вводять 2 чи 3 дози вакцини. Дітям від 15 років та дорослим потрібні 3 дози.

В Україні зареєстровані три вакцини від ВПЛ, і всі вони захищають від двох найбільш поширених високоонкогенних типів ВПЛ – 16 та 18. Деякі з них захищають ще й від інших типів вірусу.

Де можна вакцинуватися?

Вакцинація від хвороб, що зумовлені ВПЛ, не входить до національного календаря щеплень, гарантованих державою. Та деякі міста та громади періодично закуповують вакцину для дівчат 9-14 років. Тому варто запитати в педіатра чи сімейного лікаря дитини, чи доступна ця вакцина у вашій місцевості. Часто про це повідомляють у вайбер-чатах лікарні та розміщують оголошення в реєстратурі.

Вакцинація хлопців, старших дівчат та дорослих завжди платна. Вакцину можна купити в аптеці та зробити щеплення у сімейного лікаря чи в приватній клініці.

У 2022 році ВООЗ оновила рекомендації (<https://bit.ly/3uWyXOv>), за якими дітям від 9 років та дорослим до 20 років може бути достатньо і однієї дози вакцини в рамках національної програми вакцинації.

За інформацією МОЗ